

Tønde Byg, og hvor det er stipuleret i Kontrakter, er man altsaa ogsaa gaaet ud fra noget lignende, men det er i Virkeligheden ikke noget Bevis for, at de Parter, der har sluttet en Handel om Bygafgiften, begge har tænkt paa det samme Tal. Dette, at man siger i al Almindelighed, at Afgiften er at betragte som en Prioritet — det vil sige, at de Herrer er forsigtige nok til at sige, at det nærmest maa betragtes som en Prioritet —, det er kun et Postulat. Det er ikke en Prioritet, og det bliver ikke en Prioritet, om de Herrer saa paastaar det hundrede Gange. Det kan ikke være overbevisende, at der er visse Lighedspunkter; det er en Sag for sig; men det er ikke det samme. Den højtærede Minister sagde ogsaa, at for mig havde det været det væsentligste med Prisen. Jeg maa desværre sige Ministeren, at det er en utilbørlig Tilsnigelse, det har jeg ikke sagt. Jeg har tværtimod hævdet det principielle i første Linie, og dernæst gik jeg over til at sige, at med Hensyn til den Pris, der er budt, maa jeg udtale, at den ikke for mig stod som det, der var det dominerende i denne Sag. Jeg kan henvise til Betænkningen. Der staar det ogsaa, og jeg kan ogsaa henvise til, hvad vi tidligere har udtalt, at vi finder, at Princippet er forkasteligt. Det er noget, jeg tillægger den højeste Betydning. Det staar udtrykkeligt i vor Betænkning, at vi betragter det som kunnende medføre de mest skæbnesvangre Konsekvenser for Samfundet, om Staten greb ind i den private Kontraktfrihed. — Det er ogsaa blevet sagt, at det var Rigsdagens Sag at bestemme Erstatningen. Nej, det tror jeg ikke, at det er i sidste Instans. Naar der er Tvivl om Lovligheden af de Foranstaltninger, vi muligvis træffer her i Dag, tror jeg, at det bliver Domstolene, der kommer til at træffe Afgørelse om, hvorvidt den Erstatning, Rigsdagen har fastsat, virkelig er i Overensstemmelse med Grundlovens Paragraf om fuld Erstatning, og jeg tror, at det er rigtigt, at det bliver Domstolens Sag. Der blev nævnt, at vi havde været med til at nedsætte Betalingen for Bygget paa Sorø Akademi hos en vis Klasse af Yderne der, og det fandt man var saa rimeligt. Jeg siger nu, at jeg finder det i højeste Grad urimeligt, thi det er ganske givet, at jo højere Priserne har været, desto bedre har paagældende kunnet betale, det ved enhver Landmand.

Saa talte den højtærede Ordfører om Tiendeafløsningen i 1903 og nævnedes, at der fra konservativ Side var foreslaaet en Kapitelstakst af, jeg tror, 9 Kr. 36 Øre.

Jeg skal erindre det ærede Medlem om, at i 1903 var Kapitelstaksten 9 Kr. 40 Øre, og i 1894—95—96, som regnedes med ved Beregningen af Tienden, saadant noget som 8 Kr. 38 Øre; altsaa efter Datidens Takster var 9 Kr. 36 Øre paa ingen Maade nogen daarlig Kapitelstakst. En anden Sag er, at Forholdene har forandret sig, vi skal regne med helt andre Forhold og helt andre Priser, vi skal ikke tænke paa den længst forsvundne Tid, men paa den Tid, vi styrer ind i, thi det er den Tid, vi styrer ind i, der maa være bestemmende for disse Afgifters Størrelse, og ikke de Tider, som forlængst er forbi. Alle Landmænd og Landbrugere er enige om, at vi stiler mod en Tid med høje Kornpriser, og det berettiger dem, der er retmæssige Ejere af disse Afgifter, til at forlange dem afløst til, hvad de er værd, saaledes at man ikke paafører dem direkte Tab ved Afløsningen. Der blev ogsaa talt om, at Ejerne af disse Afgifter vilde blive lettede ved en saadan Afløsning. Nej, de bliver besværliggjort, endogsaa ret meget. Den halve Procent, som skal lægges sammen og lægges op til dem, gælder den baandlagte Ejendom, det bliver i høj Grad besværligt, det er langt fra en Lettelse, det er absolut en Besværliggørelse, og man har i Lovforslaget valgt den besværligste Form. Vi fra vor Side kan ikke se andet end, at Lovforslaget i den Form, hvori det foreligger, strider mod Grundlovens Forudsætning og mod Grundlovens Bogstav, for saa vidt som Grundloven forlanger fuld Erstatning.

Der blev sagt til Støtte for Lovforslaget, at den konservative Mand, som en vis Periode var Medlem af Ministeriet (Rottbøll), ikke havde modsat sig dette Lovforslag. Jeg skal oplyse, at den samme Mand ikke var Medlem af Ministeriet paa det Tidspunkt, da Lovforslaget blev fremsat, og paa det Tidspunkt, da det atter blev fremsat, var han ikke Repræsentant for det konservative Folkeparti, saa det, den ærede Ordfører sagde i saa Henseende, var ikke meget rammende.

Ordføreren (Ole Hansen): I Anledning af den sidste Udtalelse, som blev fremsat af det ærede 3die Medlem for 3die Kreds, (Knuth), vil jeg gøre opmærksom paa, hvorledes Stillingen har været med dette Lovforslag, da det blev behandlet i Ministermøderne. Det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at de Konservatives Repræsentant i Ministeriet ikke var Medlem deraf, da Lovforslaget første Gang blev fremsat. Det er rigtigt, men han var Medlem